

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termékért szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

Külpolitikánk.

— dec. 19.

(Z) Valahányszor *Goluchovskij* gróf a delegációban a magyar-osztrák monarchia külpolitikájáról exposéját tarja, mindig azt a benyomást nyerjük, mintha egy jól ápolott, régi parkba lép-nénk, melyben a növényesoporkok bevált rendszer szerint vannak beosztva, az utak szimmetri-
kusan ki vannak mérve és a virágágyak legtisztábban vannak tartva. Külpolitikánk alapjai oly szilárdan vannak megvetve, hogy azokon mi módosítani való sincs és hogy külügyminiszterünk év-ről-évre abban a bizonyára nem örömtelen helyzetben van, hogy nagyban és egészben csak önmagát ismétli.

A tengely, mely körül Magyarország és Ausztria külpolitikája forog, a béke fenntartására való törekvés és a pillérek, melyeken a tengely nyugszik, egyrészt a hármasszövetség, másrészt az Oroszországgal való egyetértés és a többi hatalmakhoz való bizalomteljes jó viszony alkotja. De ma épp úgy van, mint már sok év óta, és hogy mily őszinte meggyőződéssel, mily belső szeretettel csüng e berendezésen *Goluchovskij* gróf, azt az bizonyítja, hogy minden évben új szavakat és új lelkesedést hoz fel, midőn e tárgyról kell beszélnie.

Nagy helyet töltenek be a külügyminiszternek a klasszicitásig felemelkedő, világos fejtegetéseiben azok az előadásai, melyek a *macedoniái zavarokra*

vonatkoznak. A pacifikálásra célzó akció bizonyára a képzelhető legjobb teherpróbája volt a magyar-osztrák monarchia és Oroszország közt való egyetértésnek. Ez a teherpróba fényesen sikerült és csak az igazság parancsa, hogy konstataljuk, hogy Oroszország lojalitása ennél az alkalomnál teljesen kérdésen kívül állított, és hogy legalább is nem méltányos, ha nálunk egyes sajtóközegek Oroszországgal szemben helylyel-közzel oly hangot használnak, mely már rég elévült s többé a jogosultságnak még látszatával sem bír.

Igen feltűnően erős külügyminiszterünk beszéde a *bolgár fejedelemség* ellen. Ezt a beszédét meg fogják érteni Szófiában s kell, hogy megszívleljék, ha a legsúlyosabb következményeknek nem akarják magukat kitenni.

Korlátlan elismerést érdemel *Goluchovskij* gróf a *szérbiai eseményekkel* szemben tanúsított magatartásáért, mely úgy az ethikai követelményeknek, mint a gyakorlati szükségesség követelményeinek megfelel.

Felette érdekesek ama nyilatkozatok, melyeket *Goluchovskij* gróf az utolsó *pápa választásról* s ezzel összefüggésben a király *vetőjogáról* tett. E nyilatkozatok, a lényegesnek előadásában vallott minden őszinteség mellett, sok diplomatikus finomságot foglalnak magukban, melyek kivált a *vatikánban* és más *magas egyházi körökben* is jó benyomást fognak kelteni.

Fejtegetéseink elején *Golu-*

hovskij gróf exposéját egy régi, jól gondozott, nagy parkhoz hasonlítottuk. A kertész, ki a parkot tervezte és létesítette, már nincs az élők közt, de akik utána következtek, becsületesen fira-doztak azon, hogy az alkotást nagyobbítsák, kiterjeszszék és ha semmi egyéb érdemük nem lenne is, csak az, hogy az áldást ajándékozó alkotást jó karban tartják, azt sértetlen állapotban származtatják át majdan az utódokra, akkor is megérdemlik azt az osztatlan elismerést, melyben a delegáció fogja őket részesíteni.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Városi közgyűlés.

Sátoralja-Ujhely, 1903. dec. 18.

Sátoralja-Ujhely város képviselő-testülete folyó hó 15-én közgyűlést tartott, melyen a képviselőtestületi tagok esekély számban jelentek meg. A közgyűlés nevezetesebb tárgyai ezek voltak:

A Juhász Jenő és neje kisuj-
teai belsőségéből az utca szélesbíté-
sére átengedett terület megvételére
vonatkozó szerződést névszerinti szá-
vazással elfogadták és törvényható-
sági jóváhagyás végett felterjesztik.

Juhász Jenő az 1904. évi legtöbb
adófizetők és községi választók név-
jegyzékének összeírására kiküldött
bizottság elnöki tiszteréről lemondott.
A közgyűlés a lemondást el nem fog-
adta, hanem az elnök tisztségét
további megtartására kérte.

Foltin András városi szolgát 240
korona évi nyugdíjjal 1904. év jan.
hó 1-ével nyugdíjazták.

A dohánygyár mögött lévő kis
gyakorló-térre vonatkozó szerződés
egy évre meghosszabbították.

A kisdövénydák felszerelése és
egyéb hiányok pótlása tárgyában el-

lem, hogy barátaival visszamehessen
a kávéházba, mivel épen oda voltak
indulandók. Az egész társaság elki-
sért Atády lakásáig, ahol elbuesuz-
tunk egymástól s Atády meggyujt-
ván a lámpát, kért, hogy tekintsem
lakását otthonomnak . . .

Amint magamra maradtam az
ismeretlen, de mégis bizalmas legény-
lakásban: az ember természetéből eredt
kíváncsiságból vettem vizsgálat alá a
szobát, mely reggelig az én otthon-
om is leend.

A kályha már-már hamvadó pa-
razsára új hasábot dobtam s az
asztalon teljesen készen álló szamo-
vár alatt meggyújtottam a szeszt.

Az ablak mellett az egyik olda-
lon zongora, a másikon íróasztal állt,
mindkettőn chrisanthemum esokorral.
Leültem az íróasztal elé s ábrán-
dozni kezdtem. Elgondolkoztam a vé-
letlen szeszélyén, mely anélkül, hogy
keresnők az alkalmat, ép arra a
helyre dob, ahová szívünk színes
álma vonz.

Lehet, hogy tárcám folytatóla-
gosságának rovására megy, azonban
kitértést kell tennem, hogy megértes-
sem a történeteket.

Atády Margittal, Miklós nővéré-

határozták, hogy az ovódákat jövőben
szénnel fogják fűteni. A Gubás-utcai
ovódában alkalmazott dada részére
konyhahelyiséget építtetnek és az
ovóda-bizottság kérelmére a gondnok-
nak 200 korona kiutalását határozták
el, mely összegből az ovódákban hi-
ányzó tárgyak és játékszerek lesznek
beszerzendők.

Weinberger Dávid fogyasztási
adókezelőségi könyvelőnek, továbbá
Kohn Fülöp és Schermer Markusz
ellenőröknek fizetésük felemelése tár-
gyában beadott kérvényét a szakbi-
zottságnak kiadni elhatározták.

Komjáthy János kassai szinigaz-
gató a város tanácsának 3808. számú
határozata ellen felelőbevitelt adott be,
melynek a közgyűlés helyt adott s a
tanács határozatát hatályon kívül he-
lyezte és a szinigazgató részére meg-
állapított 600 korona szubvencionának
levonás nélkül leendő kiadását elren-
delte.

A képviselőtestület a színház-
építési zárszámadások átvizsgálását
tudomásul vette s a pénzügyi bizott-
ság jelentése alapján elfogadta és
jóváhagyta.

A polgármester előterjesztésére
elhatározta a képviselőtestület, hogy
a közigazgatási jegyzői állás helyett
annak javadalmazása terhére egy
gazdasági és pénzügyi tanácsosi ál-
lást rendszeresít s a szervezkedési
szabályrendeletnek módosításával a
közig. és rendőri bizottságot megbiz-
za. Ezen állás csak a szolgálatban lévő
közig. jegyző nyugdíjaztatása után
fog betöltetni.

A polgármester előterjesztésére
az utcai szemétnék és trágyának há-
rom évre leendő értékesítését rendelte
el a közgyűlés és utasította a polgár-
mestert, hogy e tekintetben a nyil-
vános árverést tartsa meg s az ered-
ményről jelentést tegyen.

Több, kevésbé fontos tárgy elin-
tézése után a közgyűlés véget ért.

(A sauhelyi hegyközség ügyé-
ben Székely Elek polgármester a
következő végzést teszi közzé: A vár-
megye alispánja 23310/903. sz. a kelt

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Beteltem.

Beteltem. Többé nincs élvem,
A kéjek serlegét
Az ajkamon már nem érzem;
A bűnből már elég.

A szenvedély, e gyótró tűz
Nem ég már lelkemen,
Kihalt a vágyam, már nem űz
Az édes szerelem.

A dőre álmok mámore,
Meg a sok semmisség,
Mi annyi dalnak volt oka,
Mind, mind feledve rég.

A selymes kar nyakam körül
Már csak teher nekem,
Nincsen a min lelkem örül,
S mit vágya a szemem.

Valóm vad undor rázta meg,
A bűnök undora,
Elundorított a tömeg.
S a sok jó cimborá.

Wihs Béla.

Mese.

Irta: Ossa Béla.

Egy zuzos decemberi éjjelen úgy
esett a dolog, hogy elveszítve kul-
csomat: nem tudtam bemenni szo-
bamba.

Utamat a kiesinyke város egyik
szállodája felé vettem, mikor a vé-
letlen összehozott Atády Miklóssal,
a fiatal zeneszerzővel és dalköltővel,
aki egy bohém kompániával ödöngött
az utca — javarészt színész embe-
rekkel — és lopkodták a ködös, bo-
rongós decemberi este hangulatát.
Atády különben a fővárosban tar-
tózkodott állandóan, de ez időben
épen özvegy anyjánál volt látogatá-
ban a kis mezővárosban, hova magam
is a véletlen szeszélye folytán kerül-
tem két hónapi tartózkodásra. A ze-
neszerzőt még a fővárosból ismertem.
Annak a lapnak, amelyet akkortájt
korrigáltam: a zenekritikai részét
vezette.

Bemutatott társaságának s be-
szélgetés közben elmondtam neki a
bajomat, amire ő ellenmondásaim el-
lenére elfogadta velem azt a szí-
vességet, hogy az ő szobáját foglal-
jam el. Egyben engedelmet kért tő-

Ferencz József keserűviz

az egyedüli elismert kellemes
izü természetes hashatószer.

rendeletével a földmivelségi miniszter 86.688/903. VII. 1. számú intézkedését, melylyel a sátoraljai helyi hegyközség megalakítását jóváhagyta az érdekelt felekkel leendő közlés és továbbírt törvényszerű eljárás céljából kiadja. Végzés. A 86.688/903. VIII. 1. számú miniszteri intézkedéssel Csuka O. és meg nem nevezett társainak, továbbá dr. Kossuth János és társainak; dr. Kossuth János kezébe kézbesítettni rendeltetik. Egyben az érdekelt szőlőbirtokosokat az egységes hegyközség megalakítását kimondó 86.688/903 sz. földmivelségi miniszteri intézkedéssel kihirdetése, ennek folyományaként az 1894. évi XII. cz. alapján a hegyközségi választmány megválasztására 1893. évi dec. hó 28-ik napjának d. u. 4 óráját a városháza nagytermébe ezennel kitérített közgyűlésre meghívom. Sátoraljai helyi, 1903. december hó 12-én. Székely Elek polgármester.

1904. év Január elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

ZEMPLEN

politikai hírlap

megjelen minden második napon és pedig:

kedden, esütörtökön és szombaton este megelőzve minden más megyei lapot.

Közölpontosan és kimerítően vármegyei, városi, községi ügyeket.

Hirrovatában, törvényszéki, közgazdasági, ipar és kereskedelmi rovatában a tudósítók egész legiója mindenről pontosan, gyorsan és hűen tudósítja.

Irodalmi, tanügyi és színházi közleményeit kitérített belső dolgozóitársai látják el.

Előfizetési árak:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6
Negyed évre	3

Egyes szám ára 8 fillér.

A Budapesti Bazar képes divatlapot előfizetőink kedvezményes árban, azaz negyedévenként 1 kor. 20 fillérért (1 korona 50 fillér helyett) kapják.

Tisztelettel:
a Kiadóhivatal.

ve ültem ott sokáig. A lakás másik részébe, ahol Margit lakott anyjával: egy lefüggönyözött üvegajtó vezetett. Szemem az ajtóra tapadt s egész lényem átviharozta a kérdés: mi lenne, ha bejönne és engem itt találna? A benyomások s a szokatlan lelkiállapot annyira áthatott, hogy egy, az íróasztalon heverő papírlapot vettem elő s rimbe szedve reá írtam egy pár gondolatot. Jóval elmúlt éjjel, mikor végre lefeküdtem...

Félálomban voltam, mikor tekintetem, mely ép a szobákat elválasztó ajtóra esett: fényt vett észre a másik szobában. Először azt hittem: vízió.

Három éves történet ez, de azon benyomásai, melyeket leírok: ma is oly tisztán, hűen élnek emlékezetemben, mintha egy pernyi idő választana el tőlük.

Az ajtó kinyílt. Ebben a percben elállott szívem dobogása. Valami nevezhetlen érzet teljesen lenyűgözött, elrabolta akaratomat úgy, hogy sikoltani is képtelen lettem volna.

A feltárt ajtón, melyen a másik szobából előtörő viláosság halvány, rőt fényárvával borította be a szoba másik felét: nesztelen léptekkel, ovatosan, nehogy felébresszen valakit, behugant Margit. Ha a félhomály helyett teljes sötétség borította volna

HIREK.

— **Uj püspökök.** Mint értesülünk, *Babics* Zsigmond kassai püspök a pécsi püspökségre van kiszemelve; Kassára *Fraknói* Vilmos püspök jön, ki már régen érdemessé tette magát megyei püspökségre. Szepesi püspök dr. gróf *Batthyány* Vilmos nyitrai kanonok lenne, aki közkezdveltségnek örvend mostani székhelyén is.

— **Halálozások.** *Zombory* Albert helybeli magánmérnök f. hó 17-én tüdőlob következtében elhunyt. Halála alkalmából a városi kaszinóra, melynek tagja volt, kitérített a gyászlobogót. Temetése ma volt.

F. hó 17-én *Fesztöry* József vécei gör. kath. lelkész, szentszéki ülnök, 1848/9-es honvéd 73 éves korban aggr. korú végkimerülés következtében elhalt. A részvét nagy. Temetése f. hó 19-ikén délután volt.

— **Ujévi gratulációk megváltása.** A helybeli árvaségélyző és jótékony egyesület javára hozzánk eddig beérkezett pénzküldeményeikkel ujévi gratulációikat megváltották: Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk 4, dr. *Thomán* Dávid Ungvárról 2, *Szokolay* Emil műszaki tanácsos 5, özv. *Liszy* Edéné 4 dr. *Oblath* Mór Gálzsról 2 és *Dinyés* Kálmán Garany 3 koronával. Eddigi gyűjtésünk 20 kor.

— **Karácsonyfa-ünnep** című, mult számunkban megjelent közleményünkben a szedő hibája következtében a sátoraljai helyi árvaházban megtartandó karácsonyfa-ünnep folyó hó 4-ére van jelezve *24-ike helyett* A 2-es szám a szedőszekrényben maradt s így következett be a hiba, amit ezennel helyreigazítunk.

— **Az ál-pénzügyőr csalásai.** Lapunk december 15-iki, keddi számában megírtuk, hogy Eperjesen egy pénzügyőri fővigyázói ruhába öltözött szélhámos több kereskedőt megcsalt és megzsarolt olyan formán, hogy az ottani főbiztos részére bevásárlásokat tett s az árakat értékesítette és a pénzt a saját céljaira felhasználta. Ugyanabban a közleményben felhívtuk a *Zemplén* a közönség figyelmét arra, hogy résen legyen és ha hozzájuk is bekopogtatna az ismeretlen jövevény, ne üljenek fel ravasz fondorlatainak. Es ime az ál-pénzügyőri fővigyázó tényleg Ujhelyt is megtisztelte látogatásával és vígan vásárolt néhány hiszékeny kereskedőnél. Csak *Malártsik* Józsefnek, az egyik károsult utánjárásának köszönhető, hogy a esaló fiatal ember egér-utat nem vett

a szobát: akkor is megéreztem volna, hogy ő az.

Az ajtó előtt, — mely azon az oldalon volt, ahol a zongora állott — az utjába eső széklet meglökte. Kis ideig hallgatódzott: valjón a zaj felébresztett-e. Aztán az íróasztalhoz ment s tapogatva keresett rajta valamit, azonban nem találta meg, mert újra átment a kinyitott ajtón s lámpával tért vissza. Gondosan, vigyázva állította az asztalra, hogy az ágy homályban maradjon s ne érje az intenzív fény. Egy másodpercig esend volt a szobában, aztán a meglepetés hangját hallottam kisiklani ajkairól, amely olyan jóleső, édes melegséggel töltötte el szívemet... Bizonyos volt nekem, és nem is akartam mást hinni, mint azt, hogy az íróasztalon hagyott verset találta meg, melyen talán a tinta sem száradt meg akkorára, s amely alá odaírtam a teljes nevemet.

Tehát az a rövid furdó találkozás is elég volt ahhoz, hogy emlékemet ne adja a feledésnek? Királynak éreztem magam abban a percben, s keblem dagadt a büszkeség és bizalomtól.

Azonban az édes, örökre feledhetetlen látomás nem tartott tovább. Margit, az érzelmeit eláruló sikoly után, — mintha valamitől megriadt

és a rendőrség kezébe került. A szélhámos a vásárlással már teljesen készen volt és aligha nem elutazott volna az nap este, ha *Malártsik* József a gyanus pénzügyőr iránt érdeklődve, nem tér be a „Magyar király” szálloda éttermébe és ott egy asztaltársaságnál, ahol a pénzügyőr sonkavásárlását megemlítette, nem tudja meg, hogy a „Zemplén” egy ál-pénzügyőr viselt dolgait szellőztette egyik előző számában. Így csakhamar tisztában volt azzal, hogy az a bizonyos ál-pénzügyőr járt boltjában és esalta meg. E közben betoppant az étterembe az ál-pénzügyőr és egy nagyobb csomagot helyezett az egyik asztal mellé a földre s azután távozott. A csomagot megnézték és a 11 koronán vásárolt sonkát megtalálták benne két liter asszubborttal együtt. *Malártsik* József nyomban lesietett a rendőrséghez az esetről jelentést tenni, mire előjött *Vass* István rendőrőrmester *Krausz* Károly rendőrrel és az ál-pénzügyőrt éppen a szálloda kapu-bejárata előtt elfogta. A váratlan letartóztatás megsemmisítőleg hatott a esaló fiatal emberre. Azonnal megmotozták s lassan előkerültek az imént vásárolt órák és italok. Bekísértetése alkalmával megkísérelte a szökést, de azzal is kudarcot vallott. Amint a *Deutsch* Bernát korezmája előtt haladtak, a lefűllet szélhámos hirtelen hátra ugrott és futásnak eredt a Papsor-utca felé. Kisérői üldözőbe vették és hogy megfélemlítsék, az őrmester a levegőbe lött, mire a pénzügyőr ijedségében neki szaladt a templom falának, ahol sikerült elfogni és a rendőrkapitánysághoz beviselni. Itt töredelmes vallomást tett. Valódi neve *Nagy Mihály*, velencei (Fehérmegye) születésű, 22 éves, róm. kath. vallású volt pinécér és pénzügyőr, aki *Meng* Mihály és *Droszolvicski* János nevek alatt a vasuton jelentő-ívvvel ingyen utazott. Ujhelyben öt kereskedőt szemelt ki áldozatul, ahol *B. Z.* pénzügyi biztos nevére eszközölt különböző vásárlásokat. *Malártsik* Józsefnél egy 11 korona 20 fillér értékű sonkát rendelt és vitte el, *Weisz* Emilnél és *Sole* Adolfnál (nehogy feltűnő legyen és könnyebben és gyanútlanul értékesíthesse) egy-egy tula ezüst órát és ezüst láncot vett, *Bilanovits* P. üzletéből 2 liter asszubbort esalt ki, *Nagy* Ferenc-től pedig 1 üveg rumot vásárolt. Azonkívül 57 korona 88 fillér készpénzt is találtak nála. A rendőrkapitány a rozsz utra tévedt fiatal embert az előnyomozat befejezése után ma délelőtt átkísértette a kir. ügyészséghez, a hol viselt dolgairól legközelebb elnyeri méltó büntetését.

volna — befutott szobájába. A tárgyak legszélesebb körvonalait is elborító sötétség borult újra a szobára.

A történetek sokkal jobban felizgattak, sem mint aludni képes lettem volna. Egy időre beletemetkeztem kaledonszerűen váltakozó gondolataimba, de azután felkeltem s lámpát gyújtva önkénytelenül is az íróasztalon összehalmozott papirokat kezdtem vizsgálni. A vers érintetlenül feküdt közepén. Leültem az íróasztal elé s végig tekintve a rajta levő tárgyakon és niéppeken azon tűnődtem, hogy mi lehetett az, amiért Margit visszajött.

Közben tekintetem egy esomó kartonlapra vetődött. Felvettem, és — amennyiben akkori benyomásaimra visszaemlékezni tudok — megdöbbenve, elborult szemmel olvastam a jövőmet, reményemet leromboló, porbatipró cartonlapokról, hogy Margit, az én Margitom, akinek sikolyából irántam való vonzalmat, érdeklődést és rokonszenvet olvastam ki, *Gál* Tibornak a menyasszonya.

Azt hittem: álmodom. És amint idegesen meg-megránduló ujaimmal turkáltam az eljegyzési kártyák között: egyiknek a couvertjéről egyszerre lebámulni látom a saját nevemet...

— **Kaszinó-bál.** Az ideai farsang egyik mulatsága, a városi kaszinó bálja január 9-ikén lesz megtartva a városi színházban. Dr. *Kossuth* János alelnök *Novák* Gyula jegyzővel nagy tevékenységet fejtenek ki a bál fényének és sikerének emelése érdekében, és ez sikerült is nekik, amennyiben 150 intelligens fiatal emberből áll a kaszinó-bál rendezősége és a bálanyai tisztet *Dókus* Gyuláné, *Meczner* Gyuláné, dr. *Kossuth* Jánosné és dr. *Kellner* Sománé úrnők vállalták el. A bálanyák díszes névsora, a 150 fiatal emberből álló rendezőség mind biztosítékot nyujtanak már előre arra nézve, hogy a kaszinó-bál régi hírnevéhez képest fényes és sikerült elit-bálja lesz az ideai farsangnak. — A meghívók a jövő héten küldetnek szét.

— **Az időjárás és a kereskedők.** A kereskedők karácsony előtt és karácsony után rendszerint panaszkodni szoktak amiatt, hogy rosszabb karácsonyuk még nem volt. A panasz természetesen nem mindenkor jogosult, amint nem az a földbirtokosok sárma sem, amely minden esztendőben megismétlődik. Az idén azonban már igazán ok van arra, hogy a karácsonyi vásárt hirdető kalmárok elkeseredjenek, mert bizony-bizony alig esinálnak valamire való üzleteket. Az időjárás ugyanis egyszerűen borzalmas s még a vásárlási mániában szenvedők sem igen keresik fel a kereskedéseket. Hiába van meg a vásárlásra való kedv és hiába van meg a vételhez szükséges pénz is, mert a lakásból való kimozdulás keserves dolog. Vagy az eső esik, vagy a hó olvad s akármelyik történik is, bokáig érő sár fekszi meg az utcák kövezetét. A förtelmes loepoesban az ut senkire sem kellemetes s a kereskedők napokon át eredménytelenül várakoznak a karácsonyi vásárlókra. Üres, elhagyatott üzletek tesznek bizonyosságot a kedvezőtlen időjárásról, meg arról, hogy a lakosság a meleg és barátságos lakásokba húzódik. Bizonyára a busulók között van Meteor, az időjós is, aki e hó 9-ikére már telet jósolt, de akinek jóslata a tél tekintetében ezuttal sem vált be.

— **Az országos vásár forgalma.** A folyó hó 17-én tartott ujhelyi országos vásár — mely a kedvezőtlen időjárás következtében annyira néptelen volt, hogy a vásárbőlők most pótvásár tartásának engedélyezéséért folyamodtak a kereskedelmi miniszterhez — forgalom tekintetében a következő volt: felhajtott szarvasmarha 1525 drb., eladatott 351 drb. Ló felhajtott 175, eladatott 55. Sertés felhajtott 58, eladatott 4. Össze-

A címzés nő-írásra vallott: Margit címezte meg. Különben Miklóssal sohasem állottam olyan benső viszonyban, hogy a köteles udvariasság kötelezővé tette volna reá nézve, hogy az eljegyzésről értesítsen.

Ime: egy napon, egy órában két kétségtelen bizonyítékát találtam fel azon nő szerelmének, aki a más jegyese... Határtalan harag tombolt bennem, nem voltam képes jőzanul gondolkodni, de éreztem, hogy nincs erőm tovább időzni e helyen. Az izgalmak edzett idegeimet is áthatották...

Hármat ütött a közeli torony órája bús, melancholikus kongással, mikor kivétődtem a csillagtalan, ködös, decemberi éjszakába...

Harmadnapon egy levelet kaptam, a versem volt benne, s aláhúzva azon sora:

„Egy szó csak egy s másként leszen majd.”

Kisérő szók helyett egy fehér chrysanthemum volt benne. Azóta szeretem ezt a virágot.

Miklós Münchenben van azóta, Margitot pedig Z.-ba vitte férje. Mondják, hogy boldogok... Irom, hogy én is az vagyok...

sen felhajtottak 1758 darabot, eladtak 410 darabot.

— Az izr. szegény gyermekeket felruházó egyesület szilveszteri báljának rendező-bizottsága fáradságot nem kímélve buzgólkodik a mulatság minél fényesebbé és sikeresebbé tételén. A táncoló ifjuság különösen örömmel értesült a meghívókból, — amelynek szétküldése most van folyamatban, — hogy katonazene hangjai mellett lebeghet át az új esztendőbe. A buzgó rendezőségnek ugyanis sikerült megnyernie nem mint a meghívók tévesen reprodukálják, a kassai 34-es, de az ungvári 66-os gyalogezred zenekarát, mely teljes számban, vagyis 28 taggal fog közreműködni. Mint értesülünk, a táncmulatságot a katonazenekar hangversenye fogja megelőzni. A hangverseny programját egyik közelebbi számunkban közöljük. A rendezőség már ezuttal felkéri a közönséget a hangverseny zavartalan lefolyása érdekében a pontos megjelenésre. Ugy az előkészületek, mint a hangulat arra vallanak, hogy a téli szezonnak e minden évben egyik legsikerültebb bálját az idejei még majd felülmulja, amit a nemes célt szolgáló egyesület méltán megérdemel.

— Talált férfi-hulla. Folyó hó 18-án reggel, a Beresényi-utcában Lipschitz Adolf sörkereskedő jégverme mellett, az istállóban egy férfi-hullát találtak, mely teljesen ruhá nélkül volt. Elrongyolódott és hiányos ruhái mellette voltak. Az esetről kiértesített rendőrség az ismeretlen ember kiléte iránt megindította a nyomozást, melynek során megállapították, hogy az illető Talán András fazekas-zsaluzsányi (Gömörmegye) származású, 43 éves, róm. kath. vallású napszámos, aki egy másik társával húzódt meg éjjelenként a nyitott és üres istállóban. Külső részük nyomai nem voltak rajta láthatók. A helyszínen megjelent dr. Stern Armin városi orvos szívszélhűdést konstataált. Hulláját a köztemető halottas kamarájába szállították.

— Polgári olvasókör Szerencsen. A szerencsi ipartestület kezdeményezésére f. hó 13-án az ipartestület helyiségében gyűlés volt, melyen kimondották, hogy megalakítják a polgári olvasókört s egyidejűleg az alapszabályok kidolgozására 3 tagu bizottságot választottak.

— Táncmulatság és műkedvelői színi-előadás. A dohánygyári munkások ez idén is kivesszik részüket a jótékony gyűlésből. A jövő hó első felében táncmulatsággal egybekötött jótékony célú műkedvelői színelőadást rendeznek a városi színházban. Színe fog kerülni Géczy Istvánnak legújabb darabja, „A kísértet” című 3 felvonásos népszínmű. A színdarabban fellépő dohánygyári munkásokat és iparos-ifjakat Friss Heiman tanítja be, aki már e téren szakavatott tényezőnek bizonyult.

— Az ellopott Wertheim-szekrény. Azok a vakmerő betörő tolvajok, akik folyó hó 16-áról 17-ére menő éjjel a Schleicher Frigyes tulajdonát képező cognagyárba törtek és a Wertheim-szekrényt elvitték, a gyors és legszélesebb körben megindult nyomozás dacára sem kerültek meg. A nyomozás számai most más irányba terelik a rendőrség figyelmét. Sok jel arra mutat, hogy a tettesek ugyanazok lehetnek, akik nemrég a páncélos uradalom irodahelyiségéből lopták el és fosztották ki a Wertheim-szekrényt. Másrészt a cognagyár kutyájánál a betörés alkalmával tapasztalt szokatlanul csendes viselkedés megdönteni látszik az előbbi feltevést. A kutya máskor a távolban járó idegent is megugatta, sőt éjjelenként folyton zavarta ugatásával a cognagyári épületben lakó Pálóczy András vincellér nyugalmát,

aki a betörés éjjelén gyengélkedő lévén, nem is aludt olyan mélyen, hogy a kutya ugatására, vagy nagyobb zajra föl ne riadt volna. Ebből viszont az következtethető, hogy a kutyát a helyzettel és körülményekkel ösmerős egyén szólíthatta nevével és még a betörés elkövetése előtt valahová elcsalhatta. A betörést Kacs Már András kocsis vette észre, aki a vincellérnek azonnal szólott. Az irodában az asztalok helyükről félre voltak tolvaj, a könyvek és irományok a földön heverték, a súlyos Wertheim-szekrény pedig eltűnt. Hogy mennyire biztonságban érezték magukat és félelem nélkül „dolgoztak” a betörők, igazolja azon körülmény, hogy a vasszekrény elszállításához szükséges kétkerekű taligát Tóth Tivadar J. fuvaros és gyári munkás udvarából az 1 méter magas falon át emelték ki az utcára, holott a könnyen megnyitható kapun keresztül sokkal kényelmesebben vihették volna ki a különben elég súlyos járműt. A szomszédban Simkó Gyula kovácsához is a kerítésen keresztül jutottak s a műhelyt feltörték, ahonnan feszítő szerszámokat vittek el. Mindezen jelenségekből legvalószínűbbnek látszik az, hogy a kassza-betörők a Bodrogközön tanyázó cigányok közül valók. Erre vall a hely, a betörés munkája, a vas-szekrény feltörése és a betörést megelőző taliga-és szerszámlopás elkövetése.

— A vagyonbukott kereskedők visszaélései. A kereskedelmi miniszter érdekes rendeletet intézett a vármegyék alispánjaihoz. Sok panasz hangzott el ugyanis, hogy a vagyonbukott kereskedők új üzletükkel a régi feliratokat csak annyiban változtatják meg, hogy ahhoz a né, utóda, bizományi raktár stb. jelzést csatolják alig olvasható apró betűkkel. E cégjelzés a hitelezők és a közönség kijátszására irányult s nagy visszaélésekre adott alkalmat. A miniszter most felhívta a hatóságokat, hogy különös gondot fordítsanak a cégjelzésekre és a törvények értelmében járjanak el minden esetben a visszaélőkkel szemben.

— A töketerebes — gálszécs — varranói vasút, melyet Pallos Ignác fővárosi építési vállalkozó épített, teljesen készen van. A kereskedelmi miniszter a műtanrendőri bejárást engedélyezte s azt e hó 22-én reggel 9 órakor fogják megkezdni.

— A tulbuzgó postaszolga. Ez az enyhe kifejezés illene arra a postaszolgára, aki a hivatalos helyiségeket van hivatva 12 óra után becsukni. Ma, f. hó 19-én egyik úri ember, akit 12 óra és 3 percekor vitt végzet a postahivatalba, a „tulbuzgó közeg” részéről modortalan inzultusnak lett kitéve. Bemenvén a postahivatal folyosójára, végig ment azon, hogy beszélhessen a posta egyik tisztviselőjével, kit keresett. Az ott levő szolga az udvarias felszólítás helyett durva, illetlen hangon mordult az úri emberre, hogy kotródjék haza, hogy a folyosót becsukhassa. No hát mi efféle modortalanságot a szolgától nem is veszünk zokon. Az gorombaságra lehet nevelve, de szerfelett esodálkozunk azon a postatiszten, aki a gallérlján lévő esillagjainak dacára is az ügy minden előzetes megvizsgálása nélkül ezt mondta az úri embernek: „Felesleges lármázni, a szolgának van igaza, menjen haza.” Olyan hivatalban, — mondta nekünk az illető úri ember — ahol ilyen nivón áll a köteles udvariasság, a hivatal főnökéhez menni szükségtelennek tartottam. Leadtuk ezt a dolgot a közlendők között, mint egyik érdekes esetét a hivatalnokok udvariasságának, amely sajnos, nemcsak a postahivatalban áll ilyen nivón. A neveket ez egyszer még elhallgatjuk.

— A posta kérelme. Rosznáky postafőnök a következők közlésére kér-

te fel lapunkat: Felkérem a közönséget, hogy a Budapestre szóló s fogyasztási adó alá eső tárgyakat (pl. hűsneműeket, szeszitalokat stb.) tartalmazó esomagoknál különös figyelmet fordítson arra, hogy a tartalom a szállító-leveleken minőség és súly szerint tüzetesen és részletesen nyilváníttassék, még pedig a mennyiség italoknál literekben, vágott húsnál kilogrammokban, baromfinál és vadnál darabszám szerint (pl. 3 kgr. marhahús, 2 kgr. bárányhús, 4 kgr. friss vagy füstölt sertéshús, 1 nyúl, 3 kacs, 3 fácán, 3/4 liter bor, 2 liter törköly), hogy az esedékes fogyasztási adó már ez alapon is kiróható legyen. — Szükséges e tüzetes részletezés azért, mert ennek hiányában a esomagokat a pénzügyőri kirendeltség közbenjötté mellett kell a tartalom megállapítása végett felbontani és ez késedelmet, felesleges munkát okoz s a tartalom épségét is veszélyezteti; de szükséges ez továbbá azért is, mert ha a tartalomnyilvánítás a valóságnak minden tekintetben meg nem felel s ezt a pénzügyőri kirendeltség felfedezi, a címzett nemcsak kellemetlenségeket lesz kitéve, de a valódi tartalom után esedékes fogyasztási adó ötszörösének megfizetésében s esetleg bírságban is őt marasztalják el. Sátoraljaújhely, 1903. évi december hó 1. Rosznáky postafőnök.

— Vakmerő rablás Szerencsen. Folyó hó 16-án vakmerő rablást követett el két ismeretlen ember Kádas cukorgyári munkás lakásán. A hajnali órákban, mikor Kádas hazulról a gyárba szokott menni napi munkája után, meglesték és kevés idő múlva berontottak lakására, ahol a védtelen Kádasnét előbb földre teperték és pénzt követelték. A megrémült asszony vonakodott kevés pénzt a rablóknak átiszolgáltatni, mire egyikük a földön fekvő asszonyra állott, hogy föl ne kélhessen és meg ne akadályozza a másik rablót munkájában. Amíg ez történt, a szabadon garázdálkodó ember mindent felforgatott és a ládafiából kivette a szegény munkás-család megtakarított 80 koronáját. Azután az asszonyt motozták meg. Zsebében 24 korona pénzt találtak, melyet a szoknya zsebével együtt leszakítottak s az égő lámpát földhöz vágva — a sötétben elmenekültek. Az eset csakhamar tudomására jutott a esendőrségnek, akik most keresik a két vakmerő rablót.

— Kellemes otthon. Valóban annak lehet nevezni Sátoraljaújhely elegáns, kényelmes kávéházát: a „Club”-ot. A figyelmes kiszolgálás, a kávéház helyiség kényelmessége, a vendégek iránti előzékenység ma már városunk egyik legkellemesebb kávéházává teszi a „Club”-ot, ahol mindenki rokonszenves, bizalmas otthon talál. Napról-napra növekedő bizalommal viseltetik a közönség e kellemes hely iránt, s ma már nagyon sokan vannak, akik második otthonuknak tekintik a „Club”-ot, mely hova-tovább városunk arany ifjuságának találkozó helye leend. A kávéház melletti tágas étterem helyiséget az áldozatkész tulajdonos társas összejövetelekre teljesen ingyen engedti át, mely egyik legalkalmasabb hely e célra. A kávéházban a lapok halmaza, külföldi illusztrált lapok szórakoztatják a vendégeket, kik mind dícsérőleg s elismerőleg szólhatnak a „Club”-kávéházban tapasztalható figyelmes, előzékeny kiszolgálásról. Biztos a remény, hogy ily uton mihamar a „Club” lesz városunk legkeresettebb kávéháza, amit kétségkívül meg is érdemel.

— Béli tájékoztató. Az idejei jövő év eleji új helyi mulatságokról — míg az idegy tartartani fog — állandó tájékoztatót közlünk a fenti cím alatt, melyben a táncmulatságok

megtartásának idejét, helyét és a mulatságot rendező egyesület, kör- vagy társulat címét fogjuk közölni. Eddig a következő mulatságokról szereztünk értesülést:

December 26-án: a sátoraljaújhelyi gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör jótékony célú, műkedvelői színelőadással egybekötött, zártkörű táncmulatsága a városi színházban.

December 31-én: az izr. szegény gyermekeket felruházó egyesület Szilveszter-estéje a városi színházban.

Január 9-én: a városi kaszinó bálja a színházban.

— Lapunk legközelebbi száma — mely a karácsonyi mellékletet is tartalmazni fogja — f. hó 24-én csütörtökön fog megjelenni.

— Dunky fivérek es. és kir. udvari fényképészek jan. hó 3-án (vasárnap) és 4-én (hétfőn) a Juhász Jenő ügyvéd ur telkén lévő műtermőkben felvételeket fognak eszközölni; a műterem mindig fűtve van és akár boros, akár esős vagy havas időben, művészi kivitelű szép képeket állítanak elő olcsó árban. Levélteli idő: d. e. 9-től 12-ig; 1/2 2-től 1/2 4-ig.

— Mindenki tudja, hogy a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek elhárítására az, ha a gyermeknek erős és ellentálló képessége van, s e cél elérésére kitérő a Zoltán-féle csukamájolaj mert tápereje nagy, rossz szaga, íze nincs és könnyen emészthető. Üvegje 2 kor. Kapható a gyógyszerárakban.

— Halász J. helybeli elsőrangú fényképész műterme a télen át folyton fűtve van és ugy vasár- mint köznapon egész nap nyitva van. — Miután mindig túlhalmozva van munkával, igen célszerű már most a karácsony és új évre szánt megrendeléseket megtenni, mert késői megrendeléseknél nem szavatolhat pontos szállítást.

— Egy családban sem lehet nélkülözni egy igazán jó varrógépet és ahol egy ilyen még hiányzik vagy ahol egy avult darab ahelyett, hogy munkát kímélne, a háziasszony folytonos buszuságának forrását képezi, a megszerzéssel egy percig sem kelene várni. Nincs a világon jobb és praktikusabb, mint egy jó varrógép. Különösen megbecsülhetetlen a gyermekdus családokban. Mennyi pénzt lehet általa megtakarítani és más célokra felhasználni; az egész gyermekruházat a varrógépen állítható elő, ép ugy az új, mint a javítás is. Szabási minták stb. manapság már oly olcsón kaphatók, hogy misem akadályozhatja a nőt, hogy a család számára ilykép szorgoskodjék és takarékoskodjék. De nem csak pénzt lehet megtakarítani a varrógép által, időt is lehet kímélni, amely ismét más munkákhoz hasznosítható. Mindenesetre egy varrógépvétel bizalmi dolog és az egyetlen garancia a gyáros neve. Egy olcsó anyagból előállított varrógép a legolcsóbb árban is drága, mert hiányosan dolgozik, gyakori javításra szorul és nem tartós. Egy családi használatra szolgáló varrógép, mely minden varrási munkát végezzen és egy emberöltőn át kitartson, a legjobb legyen és a tapasztalat már rég igazolta, hogy a valódi Singer varrógépek, melyeknek elárúsító telepe Sátoraljaújhely, főtér 439. szám alatt van, a legjobbak. A varrás, a géphez adott összes készülékek kezelése, a divatos műhímzés minden technikája, melyek a varrógépen gyorsabban és jobban állíthatók elő, mint kézzel, a Singer Co. által alaposan és ingyenesen taníttatnak. Azonkívül e cég vevőinek a varrógépvételt oly könnyűvé és kényelmessé teszi, mint csak lehetséges és minden körülmény

A karácsonyi alkalmi vásár

leszállított árak mellett

SZÉNÁSY, HOFFMANN és Tsa

selyemáruházában,

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

november 9-től december végeig tart, mely alkalommal

a következő árak adatnak el feltűnő olcsó árak mellett:	
Mintázott pongis és liberty, . . .	méterje 65 krtól kezdve,
Sima liberty	75 „ „
Szines esikos selyem	85 „ „
Sima és schottisch louisine	1,15-től „
Mintázott chiné és louisine	1,20-tól „
Mosóbársony minden színben	50 krtól „

— stb. stb. —

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

figyelembe vesz, úgy hogy bárki is nehézség nélkül megszerezhesse magának ezt a gazdag áldást hozó házi-eszközt. Köztudomású, hogy az eredeti Singer varrógépek az utolsó párisi világkiállításon ismét a legmagasabb kitüntetést, a „Grand Prix”-t nyerték.

Báli selyem méterje 60 krtól, feljebb, legújabb újdonság. Partó- és vámmentesen házhoz szállítva. Kívánatra mintákat dus választékban postafordultóval küld.

Henneberg selyemgyára Zürichben.

SZÍNHÁZ.

** A „Komjáthy-társulat” Sátorajajhelyben. Lapunk előző számában megírtuk, hogy a Komjáthy-társulat f. hó 20, 21 és 22-én előadást tart. Az igazgatóság most értesíti lapunkat, hogy *Aradi Aranka* betegsége miatt a kassai műsor megváltozott s így vasárnap azaz f. hó 20-án nem lesz előadás. E szerint a három előadás nem 20, 21 és 22-én lesz megtartva, de 21, 22 és 23-ikán.

** Műsorváltozás. A Komjáthy-társulat *Aradi Aranka* betegsége miatt nem csak az előadások megtartásának napjait változtatta meg, hanem magát a darabok sorrendjét is. A véglegesen megállapított sorrend a következő: f. hó 21-én, hétfőn: a „Titok”, kedden f. hó 22-én: a „Sötétség”, szerdán f. hó 23-án: a „Rang és mód” kerülnek színre.

IRODALOM.

Kedvezmény lapunk t. előfizetőinek. Kiváló szolgálatot óhajtunk teljesíteni lapunk t. előfizetőinek, midőn a magyar nők kedvére divatújságával a *Budapesti Bazárral* oly egyezsége lépünk, hogy t. előfizetőinknek e minden tekintetben praktikus és modern szépirodalmi divatlapot az egy korona ötven fillér negyedévi előfizetés helyett negyedévenként 1 korona 20 fillérért küldetjük. A Budapesti Bazár pompás kiállításban havonként kétszer jelenik meg s minden számában 60—70 divatábrán mutatja b) a legújabb francia és angol divatot, a legújabb kézimunkákat s hogy az öltözékek házilag is elkészíthetők legyenek, két oldalas szabás- és kézimunka-ívvel is szolgál, sőt természetes nagyságban, papírból kivágott kitűnő szabás mintákat is nyújt. Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatalába küldendők.

Magyar Lányok. A nevelés szakemberei, nemkülönben a pszichológusok egyetértenek abban, hogy a serdülő leány-kornak olyan olvasmányt nyújtani, amely annak teljességgel megfelel, a legnehezebb feladatok közül való. Kétségtelenül már, Tutsek Anna szerkesztése mellett és Singer és Wolfner kiadásában megjelenő *Magyar Lányok* című képes hetilap ezt a feladatot teljesíti és nemcsak olvasóinak, de a szülőknek is teljes megaláztatást nyújt ki magának; akik megoldva látják benne a nehéz, sok gondot okozó kérdést, hogy mely olvasmányt adhatják minden aggodalom nélkül serdülő leányaik kezébe. A *Magyar Lányok* előfizetési ára ezenkívül is: félévenként 6 korona, negyedévenként 3 korona. Mint leginkább megfelelő karácsonyi ajándékot fiatal lányok számára, ajánljuk a szülők figyelmébe.

A jó modor. Utmutató a modern társasélet kötelességeinek és az illem szabályainak helyes követésére. Ily címen Szabóné Nógáll Janka, a Divat Szalon szerkesztője, ügyes és régén érzett hiányt pótló könyvet írt, mely mindenkinek, ki a társaságban forog, rendkívül hasznára lehet. Tartalma: Az első szertartások. A meg-

hívók. Bemutatás. Megszólítás. Látogatás. A jó hangulat és hang. Lakomák. Az étkezés. Vendéglőben. Bálban. Színházban. Corso. Érdekes ismerkedés. Eljegyzések, esküvők. A látogató esküvők. Nyáron. Levelezés. Képes lapok. Újévi üdvözlések. Köszöntések. Öltözködés. Gyász. — Az élvezetes, könnyed nyelven írt munka ára 2 kor. díszkötésben 3 korona, s karácsonyi ajándékkul mindkét nembeli fiataloknak legjobban megfelel. Kapható az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 65. újszintén minden hazai könyvkereskedésben.

Erdekes Könyvtár című új, könyvalaku szépirodalmi folyóirat első (karácsonyi) száma díszes kiállításban, tetszetős alakban, szokatlanul kiváló tartalommal jelent meg. Tartalma közül kiemelendők *Mikszáth* Kálmán, a kitűnő elbeszélőnek „Batyaszi Zsidó-lánya” és „Pletyka” című rendkívül érdekes novellái. Ezenkívül gazdag rejtvénypályázati rovat, ismeretterjesztő apróságok stb. teszik a 64 oldalra terjedő füzet tartalmát. A lap előfizetési ára negyedévre 1 kor. mely összeg az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalába (VIII., József-körút 65.) küldendő.

Stampay Énekek és Imák könyvének X-ik kiadása 54 újdonsággal bővítve jelent meg. Az ifjúság, a nép, a kántorok és a főt. papság lepraktikusabb kézikönyve ez. Olcsóság tekintetében egyedül áll. 256 oldalal, csinos keménykötésben 30 fillér, díszes vászonban 50 fill. Tízre egy ingyen jár, kotta is ingyen. Kapható a szerzőnél: Kőbölkut, Esztergom megyében.

TANÜGY.

Az alkoholizmus ellen.

Közlő: Czagány Ferenc.

A baj *pedagógiai fontossága* abban áll, hogy a gyengébb elméjű gyermekeket maguk a szülők sem ismerik fel betegeknek; (mert minden urfieskában vagy médikében — a mama különösen — egy-egy zsenit lát, bármily buta legyen is, (y.) —) e gyermekek aztán az elemi iskolába kerülve, esztendőkön át mit sem tanulnak, sőt a többiek haladásukban fentartják, folytonos büntetésnek s a mellett a többiek gunyolódásának tárgyai, másrészt figyelmetlenségükből eredő türelmetlenségükkel a többieket is zavarják.

A felfogásvizsgálatok módját nyújtanak arra, hogy a gyermeknek illuziókra való hajlamosságába betekintést nyerhessünk. A felfogási hibák háromfélék. Még pedig 1. lehet, hogy a gyermek az ingerről a rövid expositió alatt oly bizonytalan képet nyer, hogy nem mer kimondani semmit sem. Ez olyan gyermeknél, ki egyéb-ként sok esetben helyesen fog fel, mindig bizonyos kritikára, óvatosságra mutat. 2. A gyermek a látott szónak egy értelemnélküli ronesát, vagy eltorzítását mondja ki, p. o. nadrág helyett andrág, sujtás helyett suj — stb. 3. A gyermek a halványan perciepiált s fel nem ismert elemeket *teljesen ötletszerűen* másokkal pótolja, sőt néha meg is toldja, s itt a mesgyén jár a hazugság és az illuzió között. Ilyen pl. timár helyett tímér, hid helyett húl, hullám helyett ha — kiállítás (?) 4. A halványan apperciepiált elemekre behatnak tudatbéli rokon elemek s a perceptiót saját javukra meghamisítják. Ezek már tényleges illuziók. Ilyen p. o. „nyereg” helyett „gyerek”, „molnár” helyett „madár”, ugyanannál „nadrág” helyett is „madár”, „kappan” helyett „kapu”, „kalász” helyett „halász”, „vándor” helyett „nándor”, „gyüszü” helyett „gyümölcs”. Minél kevesebb a 3-ik és 4-ik csoportnál a tényleges rokon-ság, vagyis a közös elem a két elcsesélt szó között, annál inkább van okunk a *fantázia tulságos befolyását az érzékelésre és az elemi kri-*

tikai érzés hiányát feltételeznünk. Azt hiszem, abban sem esalodom, ha ezzel párhuzamosan bizonyos etnikai defectusra is, az *igazságtól eltérésre való hajlamosságra is merek következtetni.*

Az illuziók vizsgálata tehát — mely technikailag egybeesik a felfogó (olvasó) képesség és a figyelem vizsgálataival — a gyermek érzéleteinek tárgylagosságára, felfogásának hűségére és intenzitására minőségére nézve érték s felvilágosításai szolgál.

A gyengébb elméjű gyermekek sorsa részben a társadalmi viszonyoktól függ, melyek őket körveleik. Azok, kiknél pusztán debilításról vagy ennek is enyhébb fokairól van szó, az elemi iskolának egy-egy osztályát meg-megismételve, polgári iskolák felsőbb, vagy középiskolák alsóbb osztályaiba is eljutnak s számos bukás árán bizonyos mennyiségű ismeretre mégis szert tesznek. Egyikük másikuknál később bizonyos spontán javulás indulhat meg. Legtöbbjük azonban keservesen jut előre s idővel többé-kevésbé súlyos neurostheniássá, hysteriássá, epilepsziássá, typosus dögénere-vő vagy elmebeteggé lesz. A gyengébb debilisek és az imbecilek, főleg a mostohább anyagi viszonyok között élők, felettébb ki vannak téve a korai elzülésnek. Az elemi iskola egy-egy osztályának padjain 2—3 évig élhetnek, tanulótársaik gunyolják, a tanító bünteti vagy a leghátulso padba ülteti őket s nem törődik velük. Otthon hasznukat venni nem tudják s így szükségkép iskola kerülök lesznek; iparostanonának sem válnak be, bitangolnak, esavargók, esibészek lesznek s lehető legfiatalabb korban összeütközésbe jutván a büntető törvényre, a javító-intézetek tölteleivé válnak, míg a gyengébb elméjű leányok a prostituáltak főkontingensét szolgáltatják.

(Folyt. köv.)

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Az ipartestület jogos sérelme.

— december 18.

A sátorajajhelyi kir. pénzügy-igazgatóság 48163/II. 993. szám alatt megkereste a s.-a.-új helyi ipartestületet avégből, hogy az iparos-szegédek és tanoncok ez idő szerinti névjegyzékét az 1904. évi adókirovéshez, a munkaadók nevének feltüntetésével 8 nap alatt küldje meg.

Ezen a törvényen nem alapuló intézkedést az ipartestület egész helyesen nem fogadta, hanem ellenelöterjesztéssel élt, mert: első sorban az ipartestület, mint autonom testület, semmiféle törvény sem kötelezi arra, hogy az adók összeírásába, akár közvetve is befolyjon.

De a rendelkezlen hivatkozott 1883. évi 44. t.-e. 17. §-a egész más-ként intézkedik, mint aminő értelem annak tulajdonítatik s ez a törvény-szakasz szoros összefüggésben áll a 14. §-al, mely szerint „az adókötele-zettek összeírása, a községek közegei által teljesítendő.”

Az ipartestület tehát arra, hogy az adókötelezettek összeírja — *nem kötelezhető és ez törvényellenes.*

Törvényellenes azért is, mert az 1883. évi 44. t.-e. 17. §-a szerint, a szükséges adatokat a bíróságok és közhivatalok útján csak akkor lehet beszerezni, ha a 15. §. szerinti bevallások és felvilágosításokat, az adókötelezettek megtagadják. Tehát ez az intézkedés sem a népesség egy egész osztályára, hanem csak egyesekre vonatkozik, s ily esetekben is az adatok csak közhivatalok útján szerezhetőek be, de nem az ipartestülettől, mely nem közhivatal.

A m. kir. kurjának 10819/896. sz. elvi határozata világosan kimondja, hogy „az ipartestület nem képez törvény által alkotott önálló közhatalóságot, hanem csak az elsőfokú iparhatóság támogatására szolgáló autonom testület s az ipartestület elnöksége és

előjárósága sem nem hatósági közegek, sem nem közhivatalnokok.”

Eszerint tehát az ipartestület nem lévén közhivatal, reá az 1883. 44. t.-e. 17. §-ban megszabott kötelezettség, még egyes esetekben sem hárul, annál kevésbbé az összességre.

Hogy ezen intézkedés mily veszedelmet rejt a helybeli iparosokra, azt a felterjesztés helyesen indokolja meg az alábbiakban: Ez a rendelet egyenesen az ipartestületek ellen — pusztán financialis érdekből, a testületek meggyengítésére és az iparosok s az ipartestületek közötti jó békés viszony megbontására irányul. Ezen rendelet teljesítésével a testületek magukra zudítják az iparosokat, felköltik az ellenszenvet, ... s azt eredményezik, hogy az iparos minden alkalmat felhasznál a segéd és tanone bejelentésének kikerülésére. Az iparos idegenkedni fog az ipartestülettől, mert őt a pénzügyigazgatóság kezére játsza, fél a túl-megadóztatástól, ... nem jelenti be alkalmazottait s az iparügyi kormány egy törvénytelen állapotnak lesz a megteremtése és a különben is nyomott magyar ipar fejlődésének akadályozója.

Ez a munkalat igazságos alapot sem szolgáltatna az adókirovésnél.

Nem pedig azért, mert a *kisiparosok állandó segédet csak kis részben tartanak s többnyire akkor és addig fogadnak fel segédet, amikor időszakonként munkájuk van.*

Egyik iparág tavasszal, másik nyáron, harmadik őszszel, negyedik téiben örvend keresletnek, s az iparos is ekkor vesz fel segédet.

Az építő iparosok — kőművesek, ácsok, asztalosok, lakatosok, bádógosok, festők, mázólok egész télen, tavaszon alig tartanak segédet, míg más iparágbeliek őszkor, téiben alkalmaznak segédeket és azután segéd nélkül dolgoznak, ha van munkájuk.

Hát vajjon igazságos adó alap lesz-e az, hogy az építő iparosok segédei most ki nem mutattnak, az a *szegény eszmadia és cipész pedig, aki most fogadott fel pár hétre 3—4 segédet, ezután lesz megadóztatva?*

Míg tehát ennek a rendelkezlenk semmi gyakorlati haszna nincs, addig romboló hatásával egy törvényes intézmény pusztulását okozza.

Tekintettel arra, hogy a sérelmes rendelkezlen hivatott 1883. évi 44. t.-e. 17. §-a az adókirovéshez szükséges adatok beszerzésére csak a bíróságokat és közhivatalokat kötelezi, az ipartestületek tehát — mint nem bíróságok és nem közhivatalok — erre nem kötelezhetőek.

Vége tekintettel kell lennie — mondja az ipartestület benyújtott kérvényében — arra, hogy a rendelkezlen végrehajtása esetén az ipartestületek belbékéje tönkre tétetnék, az ipartörvény által kívánt és már meghonosult rend felbontatnék s vég-eredményében a most egybeállított kimutatás az adókirovés alapján egyáltalán nem volna felhasználható.

Nagyon helyesnek gondolnánk, ha az ipartestület a fontos és nemcsak az ipartestületnek mint egésznek, de minden egyes iparosnak emi-nens érdekeit érintő ügyben küldöttségileg felkeresné vármegyénk főispánját, *Hadik* Béla grófit, ki vármegyénk minden közérdekű dolgát szíven viseli s érdeme szerint pártfogolja s aki minden társadalmi tényező s így az iparos-osztály iránt is meleg érdeklődéssel és rokonszenvvel viseltetik — s őt felkérné előterjesztésének pártfogolására. Ily módon ez az iparos-osztály egészének vitalis érdekeit érintő ügy a legnagyobb valószínűség szerint célra vezető megoldást nyerne s akkor alapos lenne azon remény, hogy az előterjesztésnek meg lesz a kellő eredménye és hogy az illetékes hatóság azt rövidesen hatályon kívül fogja helyezni.

—s—ó.

Kiadótulajdonos: **Ehler Gyula.**

Modern takarmánykamra berendezéseket
járgány, benzinmotor és gőzhajtásra;

szecska és répvágókat;

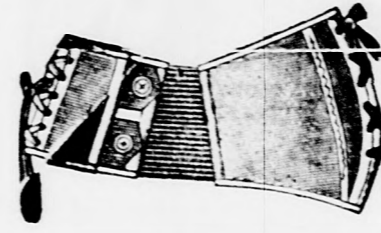
gőzgépek, lokomobilok javítását,
kazánkovács munkákat, új tüszekrények
készítését egy helyben, mint vidéken

Malmok, vízvezeték- és fürdőberendezéseket,
malomhengerek rovátkolását készséggel
elvállalja

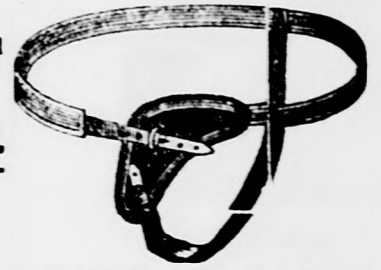
SZILÁGYI ÉS DISKANT gépgyára
és gépraktára Miskolcson.

Ganz és Társa kitűnő motorainak, Hother és Schrantz
kitűnő gazdasági gépeinek képviselősege.

SÉRVBEN SZENVEDŐK

forduljanak hozzám
teljes bizalommal.

30 évi tapasztalatom, melyet a külföld legnagyobb **Orthopaediai**
és **kótszer** műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképes-
ségemről, hogy a legelavultabb sérvknél is segítek. — Készítek
kaskötőt, műtűzöt, egyenes tartót, püpkötőt, mülábat,
kezeket stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási cikket és orvosi műszereket,
irigátor, ágy táll, éjjeli closet, **Bidet**, tej sterilizáló ké-
szülék Prof. Soxhlet szerint, valamint minden gummai áru.

Valódi francia különlegességek discretio mellett.

— Kétyük saját gyártmány, mérték szerint is. —

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BLUMBERG S. E. keztyűs és műkötszerész
Kassa főutca 91. szám.

Megjelent és kiadóhivatalunkban kapható:

»ZEMPLEN«
NAPTÁRA
AZ
1904-ik évre.
HUSZNEGYEDIK ÉVFOLYAM.
Ára 80 fillér

Ügynökök kerestet-
nek sorsjegyeknek
részletfizetésre való
eladására. Ajánlközások
L. B. Kassa fő-uteza
11. címre intézendők.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n.
é. közönség n. b. tudo-
mására hozni, hogy min-
dennemű ingatlanok vétel-
telét — eladását, — bé-
beadását avagy bérbe-
vetelét a legelőnyösebb
feltételek mellett s a
legrövidebb idő alatt
közvetítem

Jóhírnévű vendég-
kömben kitűnő asztali
bor 34 krtól 40 krig,
továbbá valódi hegyaljai
szamorodni 1 frt, 20
krtól 1 frt 60 krig
kapható.

Weinberger Manó,
S-A. Dűbely Korona v

Tanuló

felvétetik

a „Zemplén“ könyv-
nyomdájában.

Eladó ház.

A Kazinczy-utezán lévő
511. öi. sz. ház eladó. —
A vétel iránt értekez-
hetni ugyanott özv. dr.
Nagy Arminné háztu-
lajdonossal.

Tejberló

kerestetik a széphalmi
gazdaságba az 1904.
évre. Értekezhetni lehet
Csörgön az uradalmi in-
tézővel.

Előnyös haszonbérleti hirdetmény.

„Tokaj — n. halászi Tisza Halászati Társulat“
1904. év január 14-én d. e. 9 órakor Tokaj város
házánál, nyilvános árlejtésen haszonbérbe adja a
halászati jogot hat évre az üzemtervek betar-
tása mellett, a Tisza folyam alább megjelölt öt
szakasza területén.

I. szakasz: Tokaj, Rakamaz, N.-Falú a belvi-
zekkel együtt 1000 kor. kikiáltási ár mellett.

II. Timár, Szabolcs, Kenézlőés Zalkod 550
korona.

III. Balsa, Gáva, Vencsellő 500 korona.

IV. Berczel, Paszab, Karád 500 korona.

V. Ibrány, N.-Halász 400 kor.

A kikiáltási ár 10% előre lefizetendő.

A haszonbér összege két egyenlő részben,
január és július 20-án minden évben előre fize-
tendő.

A szerződés felett végérvényesen ugyanaz-
nap 1904. jan. 14-én d. u. 2 órakor a közgyü-
lés fog dönteni.

Ez árlejtésre az érdekelt tulajdonosokat s
a bérelni szándékozókát tisztelettel meghívom.
Szabolcs, 1903. decz. 17.

Tomory András,
társulati igazgató.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.
A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Werner Sárka

okl. czimbalom-művész

CZIMBALOM

MAGÁNISKOLÁJÁBAN

Sátoralja-Ujhely, Kazinezy-utca
(Haas Adolf-téle házban)

ugy kezdők mint haladók a czimbalom tanításban alapos oktatást nyernek.

Tanítást magánházaknál is elfogad.

Csoporttanítások szerény díjazás mellett megállapodás szerint.

Állandó bizományi raktár:

Schunda V. József es. és kir. hangszergyáros és a pedálczimbalomok feltalálójának legjobb minőségű czimbalmaiból.

LINIMENTUM CAPS. COMP.
A Richter-téle
HORONY-Pain-Expeller

egy régi kárpótló készítmény, amely már több mint 34 év óta megújított, helyettesítendő a kárpótló készítmény, cizsali és meglátszóval.

Ités. Szilárdabb utazások miatt beváltandó. A legelőbb gyógyszerárúhelyen kapható. Kórházak, Török József, Gyógyintézetek, Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
okl. és kir. udvari szántók.
Rudolstadt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani
tisztán kezelt
ASZTALI BOROMAT.
Literje 30 krajozár.
SZABÓ ERZSI,
dohány- és szivar áruda.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Jessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindentéle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. cz. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árukat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir . . .	1 K. 44 fill.
1 „ sóatlan szalonna zsirnak való . . .	1 K. 40 fill.
1 „ uj sós szalonna . . .	1 K. 40 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben . . .	1 K. 48 fill.
1 „ füstölt hát szalonna . . .	1 K. 52 fill.
1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna . . .	1 K. 72 fill.
1 „ füstölt kolbász . . .	1 K. 60 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:
KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt husnemű.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét

helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó
bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

47755/II. 903.

Árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a Sztankay Béla és neje elleni bírói árverésen a m. kir. államkincstár tulajdonába jutott, bodrogolaszji 179. sztkvben A + 1 sor 625. hrszám alatt foglalt »Bodó« dűlőben fekvő telekkönyvileg 5 hold 1402 □ öl térfogatunak feltüntetett ingatlan, melynek egy része (mintegy 2 és fél hold) már amerikai alanyokra készült oltványokkal telepített termőképes szőlő — az 1904. évi január hó 25. napján délelőtt 10 órakor Bodrogolasziban, a község házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

- Az árverési feltételek a következők:
1. A szóban fordő ingatlan terhelő s a bodrogolaszji 179. számú telekjegyzőkönyv A) lapján dologi teherként feljegyzett 10000, azaz tízezer korona szőlőfelújítási kölcsön a vevőre átszáll s köteles lesz a vevő ennek a kölcsönnek a vétel napja után esedékessé váló éves részleteit az eredeti kötelezvényben megállapított feltételek mellett lefizetni.
  2. Az 1.) pontban jelzett kötelezettség átvállalásán felül esetleg még megajánlott vételár összegét köteles vevő a sátoralja-ujhelyi m. kir. adóhivatalnál készpénzben lefizetni.
  3. Egyrészt az eladó m. kir. államkincstár képviselőjében a sátoralja-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság, másrészt a vevő között az árverés után a tulajdonjog bekebelezésére alkalmas adásvételi szerződés kötendő, mely vevővel aláírás után nyomban, a kir. államkincstárral szemben pedig a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium által történt jóváhagyása után lép joghatályba.
  4. Vevő a megvett ingatlant a 3. pont szerint megkötendő szerződés jóváhagyása után azonnal birtokba veheti, s a vétel idejétől annak minden haszna őt illeti, de köteles is annak közterheit s a vételi ügylet után megszbando jogilletékeket viselni s fizetni.
  5. Eltekintve az 1.) pontban kitett és dologi terhet képező 10000 korona kölcsöntől — az ingatlan tehermentes s a tulajdonjog és tehermentesség tekintetében az eladó a vevővel szemben szavatol, míg a térfogatra nézve a földadó kataszter adatai az irányadók.
  6. Árverezni szándékozónak az árverés megkezdése előtt 250 korona óvadékot kell a kiküldött tisztviselő kezébe letenniök, mely óvadék összeg azonban árverelőknék az árverés befejezése után azonnal, vevőnek pedig az adásvételi szerződés megkötése és az eladott ingatlan tulajdonjogának vevő javára történt telekkönyvi bekebelezés után vissza adatik.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Sátoralja-ujhely, 1903. december 14.

Talapkovics Vazul,
kir. tanácsos, pénzügyigazgató.